

Medmorska Amerika

Medmorska Amerika je ozek del Srednje Amerike med Atlantskim in Tihim oceanom. Površje je preoblikovalo **tektonsko delovanje**, ki je povzročilo, da se je dvignilo v gorovje. Območje je **vulkansko** in **potresno** dejavno. Medmorska Amerika

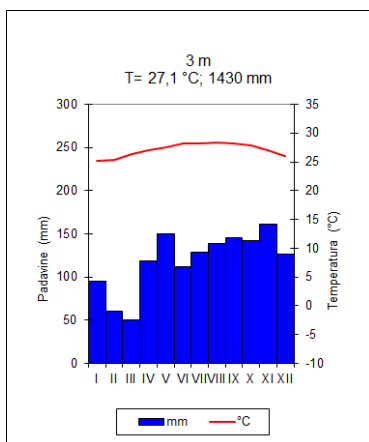

Slika 1: Države Medmorske Amerike

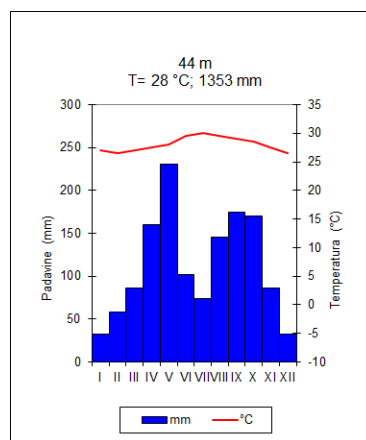
7 držav: Belize, Gvatemala, Salvador, Honduras, Kostarika, Panama in Nikaragva.

Na **podnebje** Medmorske Amerike najbolj vpliva lega v vročem pasu, majhna oddaljenost od morja in nadmorska višina. V hribovju in gorovju se oblikujejo **rastlinski višinski pasovi**. Pasati, ki pihajo od severnega povratnika proti jugu in jugozahodu, se navlažijo nad toplim Karibskim morjem in prinašajo vlažen zrak ter padavine vzhodnim, privetnim obalam. Prevladuje vlažno **tropsko**

podnebje in **tropski deževni gozd**. Zavetrna stran je bolj sušna. Zenitne konvekcijske padavine oblikujejo deževno dobo. **Savansko podnebje** in **savansko rastlinstvo** sta značilna za notranje nižine in zavetrna območja.

Slika 3: Klimogram tropskega podnebja

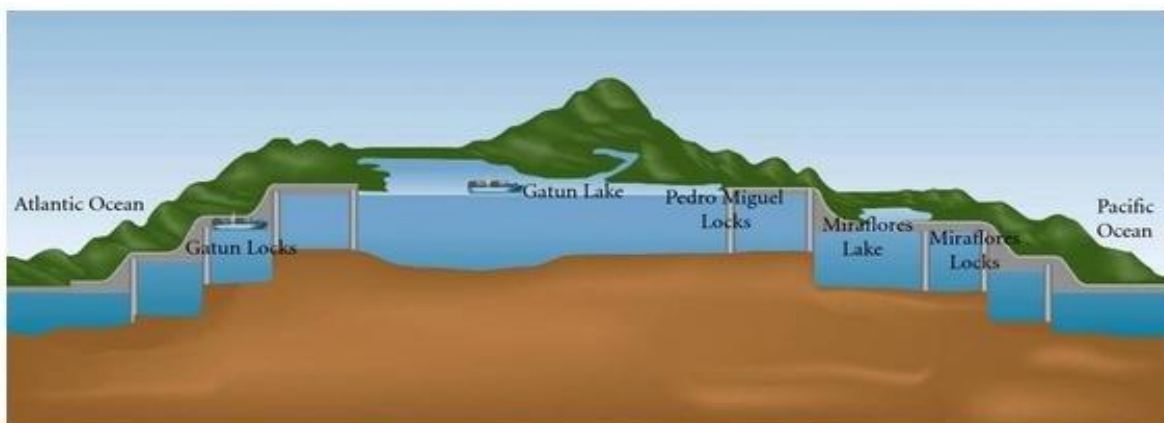

Slika 2: Klimogram savanskega podnebja

Panamski prekop

Panamski prekop je prekop, ki seka Panamsko ožino in s tem povezuje Atlantski in Tihi ocean. Odprt je bil 15. avgusta 1914 in je dolg 82 km. Z njegovo izgradnjo je bila pomorska pot med vzhodno in južno obalo Amerike korenito skrajšana in olajšana. Pot med New Yorkom in San Franciskom se je skrajšala za skoraj 29.000 kilometrov.

Promet skozi kanal je trenutno bistveno večji od prometa, ki so ga načrtovali graditelji. Leta 1934 so maksimalno kapaciteto ocenili na 80 milijonov ton letno, do 2007 pa je skupna letna tonaža ladij, ki so plule skozenj, dosegla že več kot 312 milijonov ton. Skoraj polovica ladij dosega maksimalno širino, pri kateri še lahko plujejo skozi zapornice, 10 % pa maksimalno dolžino.

Slika 4: Zapornice v Panamskem kanalu

Prebivalstvo in gospodarstvo

Na tem območju je značilna velika kulturna in zgodovinska raznolikost, skupna pa jim je dediščina **evropskih kolonizatorjev**. Tu so pred prihodom Evropejcev bivale različne civilizacije (**Maji, Azteki in Tolteki**). K današnji mešanosti prebivalcev so prispevali tudi pripeljani sužnji iz Afrike. Prevladujejo mešanci, kot so **mestici** (evropejski in staroselski starši), **mulati** (evropejski in afriški starši) ter **kreoli** (potomci prvih španskih priseljencev).

Za gospodarstvo so zaradi procesa kolonizacije značilne **plantaže** in **monokulturno poljedelstvo**. Večinoma se gre za **banane, sladkorni trst, ananase, kokos in kavo**. Zaradi naravnih nesreč je kmetijstvo zelo občutljivo na spremembe in tako kot pri Afriki, če se cena izdelka zniža ali pa je slaba letina lahko kmet ali posestnik propade. Ker je vse usmerjeno v **izvoz** imajo domačini za lastno pridelavo le najslabša zemljišča, zato je prisotna lakota in revščina.

Slika 5: Plantaža bananovca

Karibsko otočje

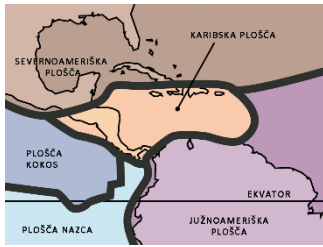
Karibsko otočje sestavljajo Bahamski otoki, Veliki in Mali Antili. Karibi se raztezajo v 3000km dolgem loku od polotoka Yucatana do severnih obal Južne Amerike. Večji del otokov je vulkanskega in koralnega nastanka. Otoki so različnih velikosti. Otoki so **vulkanskega** ali **koralnega** nastanka. Nekateri vulkani so še danes dejavni; na primer Mont Pelee na otoku Martinique. Na Bahamih in Velikih Antilih (Jamajka, Kuba, Hispaniola) se je ponekod zaradi karbonatne podlage razvil **tropski kras**. Ime Jamajka naj bi v jeziku staroselcev pomenilo »otok kraških izvirov«. Nekateri deli otokov so zaradi plitvin (Velika bahamska plitvina) prekriti s koralami in obdani s koralnimi grebeni. Na Karibskem otočju prevladujeta **savansko podnebje** in **savansko rastlinstvo**.

Slika 6: Veliki Antili z zeleno in Mali Antili obkroženi z modro.

Naravne katastrofe v Srednji Ameriki.

Poleg katastrofalnih **potresov** (Haiti 2010) in vulkanskih izbruhov, karibski del Srednje Amerike ogrožajo tudi **tropski cikloni**, ki se najpogosteje pojavljajo konec poletja. Zaradi velike energije, ki je posledica močnega segrevanja zraka, in velike količine vode, ki jo nosijo, imajo hurikani na Karibskem otočju lahko **katastrofalne posledice**.

Stik tektonske plošč v Srednji Ameriki

Slika 7: Posledice potresa na Haitiju 2010.

Slika 9: Tropski ciklon

Slika 8: Posledice orkana

